

¿PODEM FINGIR QUE NO HA PASSAT RES?

CARLOS CARNICERO*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 2.11.07

Hi ha ocasions en què l'evidència es fa tan insuportable que exigeix ser formulada perquè la societat es vegi reflectida al costat seu. Aleshores s'ha de decidir si es pot permetre el luxe que les culpes quedin sense càstig. Si les traïcions ni tan sols paguen el peatge del seu descrèdit social, res impedirà que es tornin a produir. Aquest és el dilema en què la sentència de l'atemptat dels trens situa la societat espanyola.

Tot el que ha passat al voltant de l'11-M ha quedat reflectit en la sentència, que no deixa cap escletxa per qüestionar els esdeveniments i que obliga a revisar el que ha passat a Espanya en els últims tres anys i mig. El resultat, en la part que toca els padrins de la teoria de la conspiració, és la nàusea.

La síntesi no és difícil: el PP, una vegada havia perdut les eleccions per la seva forma de gestionar l'atemptat, va decidir persistir en l'error, intentant que la deslegitimació de la victòria socialista fos una drecera per recuperar el poder. A partir d'allà es va establir una espiral diabòlica que retroalimentava els interessos del PP i els d'una plèiade de suposats periodistes que han acreditat que la informació no és per a ells res més que un instrument dels seus interessos. El Mundo va establir línies d'investigació només en la direcció de sostenir la seva tesi, que cada vegada es va anar fent més perversa.

EL PRIMER axioma era l'autoria d'ETA, malgrat que era impossible de defensar: no ha existit mai una evidència que relacionés la banda terrorista amb l'atemptat. El segon pas va ser encara més audaç i pervers: pretenia una conspiració de funcionaris públics, exdirigents socialistes i alts càrrecs enquistats en les forces de seguretat que haurien estat instigadors o còmplices de l'atemptat. La brutalitat de l'acusació pretenia que es va organitzar l'11-M per fer saltar el PP de la Moncloa.

Cada nova diatriba d'El Mundo, cada nou encàrrec a un confident de capçalera, cada nova insídia formulada sobre la manipulació dels fets, ha tingut en la COPE el seu ventilador mediàtic i en el Grup Popular, l'escenificació política: Mariano Rajoy va arribar a demanar l'anul·lació de la instrucció del sumari.

La societat espanyola, amb una paciència democràtica franciscana, ha assistit a aquest espectacle d'irracionalitat sense poder fer més que esperar que la sentència judicial tanqués una discussió impossible. No es pot establir cap mecanisme dialèctic fiable amb qui no està subjecte a cap norma ètica; amb qui no se sent vinculat amb la veritat i pot sostenir una cosa i la contrària sense que li tremoli una cella. Ara hi ha una versió judicial dels fets. Un acte impecable des del punt de vista del dret. Normalitat jurídica i constitucional d'acord amb el nostre Estat de dret.

Els actuals dirigents del PP pretenen que aquí no ha passat res. Tenen el cinisme, davant de les actes del Congrés i la tossuderia de les hemeroteques, de pretendre que ells no van qüestionar mai ni el jutge instructor ni els procediments. La llima que cal passar en aquells comportaments, l'exigència de responsabilitats polítiques, l'han d'exercir

els ciutadans davant de les urnes. Allà es decidirà si els polítics que han tingut aquests comportaments poden seguir en la política espanyola. No hi ha res més a dir de Rajoy i el seu equip.

I, ¿què s'ha de fer amb la canilla mediàtica que ha pretès sostenir el que era impossible només per satisfer els seus interessos? El nostre sistema democràtic consagra la llibertat d'opinió fins a l'extrem de permetre l'existència del periodisme que practiquen la COPE i El Mundo. Els periodistes que han obeït les consignes d'aquests aiatol·làs de la comunicació no han volgut exercir la seva clàusula de consciència i han firmat cada crònica fent-se còmplices dels seus directors. Fa molt de temps que El Mundo i la COPE van traspassar els límits del periodisme sensacionalista per instal·lar-se en la màxima cota de manipulació de la informació.

EL DILEMA a què ens sotmet la sentència és molt senzill: ¿pot la democràcia espanyola permetre's el luxe d'aparentar que aquí no ha passat res de greu? ¿Podem tractar els bisbes espanyols, el director d'El Mundo i els que han col·laborat amb ell amb indiferència cap a les seves responsabilitats en el desprestigi de les institucions i en l'enviliment de la nostra vida democràtica?

Una societat que no protegeix els seus principis és una societat indefensa. La societat espanyola, les seves institucions, els seus empresaris i polítics han de saber que permetre la simulació d'honorabilitat d'aquests subjectes ens convertiria a tots en còmplices dels seus procediments. L'Estat de dret els permet fer el que han fet amb els límits de la comissió de delictes; la indignitat no sempre queda retratada en un comportament penalment punible. Però permetre que

aquests individus pretenguin ser com els altres espanyols suposa, senzillament, consagrar que comportaments com els que han tingut segueixin sent possibles en el futur.

* Periodista.